

Решение № 29/16.08.2021г. по гр.д. № 38/2021г.

Съдия докладчик: Славка Кабасанова

Производството е по реда на чл.79 ЗЗД.

Образувано е по постъпила искова молба от „.....“ ЕАД (.....), ЕИК....., със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.,„.....“ №, представлявано от изпълнителния директор А.Д., срещу Община Ч., БУЛСТАТ, със седалище и адрес: гр. Ч., ул. № ..., представлявана от кмета Б.Х., с предявен иск с правно осн.чл.79 ал.1 ЗЗД за осъждане на ответника да му заплати сумата от 5 760 лв., дължима по договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018 г, сключен между тях, която сума представлява неплатената цена, в размер на 2 880 лв. на месец по фактури №0024981117/08.1.2020 г. и №0025115989/08.02.2020г. за ползваните услуги по договора съответно за периода 08.01.2020г. - 07.02.2020 г. и 08.02.2020 г.- 07.03.2020 г. Сочи се, че между Община Ч. и „.....“ ЕАД е сключен договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018 г. за изграждане на система за електронно наблюдение на територията на община Ч. за срок от 60 месеца, считано от приемане на услугата и месечна цена в размер на 2 880,00 лв. с ДДС. Приемането на услугата е потвърдено с протокол от 08.05.2019 г. Ищецът сочи, че от самото начало на предоставяне на услугите Община Ч. извършва плащанията по договора със закъснения. От „.....“ ЕАД е изпратена покана от 22.11.2019 г, с която ответникът е уведомен, че с оглед продължаващото неизпълнение от нейна страна, се ограничава услугата, което е законово право на „.....“ ЕАД, по чл. 90 от ЗЗД. С посоченото писмо общината е уведомена, че са налице основания за прекратяване на договора, поради виновното му неизпълнение, което е основание и за възникване на задължения за обезщетения по договора. В исковата молба се излага, че Община Ч. продължава неизпълнението си, като с писмо от изх. № 26-00-712/10.12.2019 г. заявява че счита договора за прекратен, поради неизпълнение от страна на „.....“ ЕАД и поради това, че изпълнението на договора е станало безполезно. Посоченото предизвестие ищецът счита, че е явно невалидно и не поражда правно действие, предвид че със същото не е посочено реално неизпълнение на договора от страна на „.....“ ЕАД. Също така, не е предоставен срок за отстраняване на твърдяното нарушение, както е предвидено в ЗЗД и в чл. 8.1.2 от сключения договор. Твърдението, че изпълнението на договора е станало безполезно за общината ищецът намира за несъстоятелно, доколкото договорът няма за предмет доставка на услуга с еднократно изпълнение, обвързано с конкретен срок, а за продължаваща доставка на услуги за период от 5 години, който е едва в началото си. В писмото се обосновава важността от продължаване на услугите, а не отпадането на необходимостта от тях.

Ищецът твърди, че при последващите преговори между страните е постигнато съгласие, че услугите продължават да се предоставят от страна на „.....“ ЕАД. От страна на общината са извършени две частични плащания през януари 2020 г., с което ищецът, счита, че е потвърдено както приемането на услугите, така и желанието за продължаване действието на договора. След посочените плащания общината отново изпада в неизпълнение. В периода февруари - май 2020 г. не се извършват плащания. На 04.05.2020 г. е извършено последното плащане по договора, което покрива само една месечна цена по договора, при общо задължение към момента за 5 месеца или над 14 000 лева. Въпреки проведените многократни разговори между представители на страните и въпреки направените плащания, общината прави нов опит да твърди прекратяване на договора със свое писмо изх. № 26-00-251/11.05.2020 г. Соци се, че „.....“ ЕАД отправя 30 дневно предизвестие за прекратяване на договора, на основание чл. 8.1.2 от същия, със свое писмо получено в общината на 02.06.2020 г. В посочения срок не постъпват плащания. „.....“ ЕАД дава с ново писмено уведомление, допълнителен срок на общината до 15.07.2020 г. В допълнителният срок не постъпват плащания, нито отговор от страна на общината и съответно договорът е прекратен считано от 15.07.2020 г.

Излага се, че в полза на „...“ ЕАД възниква право на обезщетение за претърпените преки вреди по договора, включващи съгласно чл. 82 от ЗЗД: неплатените до датата на прекратяване задължения по договора в размер на 18 249,66 лева с ДДС, за периода от 08.01.2020 до 15.07.2020 г, от които 18 025,01лв главница и 224,65 лв. лихви за забава за периода от 08.12.2019г. до 07.06.2020г. съгласно фактури с номера №0024840641/08.12.2019, №0024981117/08.1.2020, №0025115989/08.2.2020, №0025251926/08.3.2020, 0025387093/08.4.2020, №0025521303/08.5.2020, №0025656565/08.6.2020г, 0025793226/08.7.2020 (в пропорционална част за периода до 15.07.2020 г.); и дължимия остатък от цената по договора, за неизпълнената от него част, в размер на 2 880 лв. с ДДС за всеки месец за периода от 08.08.2020г. до изтичане срока на договора и частична месечна цена в размер на 1145.81лв., за периода 16.07.2020 - 07.08.2020 г. Сочи се, че така определената сума е частично начислена в кредитно известие № 0026479933 от 08.12.2020 г, включително с дължими лихви за забава за периода от 08.06.2020г. до 07.01.2021 г. в размер на 1 474.81 лева. Със същото на общината е даден срок за плащане до 29.12.2020 г. Ищецът сочи, че с писмо изх. № 26-00-551/30.12.2020 г. общината прави изричен отказ за заплащане на задължението, което му дава основание за завеждане на осъдителен иск.

От ответника е постъпил отговор на исковата молба, в който искът се оспорва като неоснователен. Признава се, че между Община Ч. в качеството ѝ на възложител, и „...“ ЕАД в качеството му на изпълнител, по реда ЗОП е сключен договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018г. за „Изграждане на система за електронно наблюдение на територията на община Чепеларе“. Счита, че се касае за договор за изработка и затова предявените искове следва да бъдат квалифицирани като такива по чл. 79, ал. 1 ЗЗД във вр. с чл. 266, ал. 1 ЗЗД. Соци, че Община Ч. е извършвала плащания именно по посоченото в договора (приложение към него) ценово образуване, но счита за видно от представените от ищеца доказателства, че не дължи плащане на каквито и да е било суми по договора.

В отговора на исковата молба се излага, че в случая Закона за електронните съобщения се явява специален закон, уреждащ правоотношения в областта на предоставянето на електронни съобщителни услуги и като такъв именно допълва общата правна уредба на ЗОП, която се явява "рамкова" спрямо "конкретизиращата" уредбата в ЗЕС. Цитира се разпоредбата на чл.226, ал.4 от ЗЕС, съгласно която предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги, предлагат на потребителите възможност за сключване на договор с първоначален срок не по-дълъг от две години. Ответникът счита, че Договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018г. за „Изграждане на система за електронно наблюдение на територията на община Ч.“ за нищожен в частта му за срок на действие над 24 месеца на осн. чл. 26, ал. 1 от ЗЗД.

На следващо място ответникът счита за неоснователна претенцията на „...“ ЕАД за сума представляваща уговорено неустойечно вземане, включващо сбора на абонаментните такси до края на срока на договора, предвид факта на предсрочно едностранно прекратяване от страна на Община Ч. на сключения между страните договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018г. за „Изграждане на система за електронно наблюдение на територията на община Ч.“. В конкретния съгласно чл.8.1.4 от договора уговореният размер на неустойка е равен на цената на остатъка на размера на офериранияте електронно-съобщителна услуга за оставащия период от договора, като по този начин се позволява на доставчика да получи цялата цена, независимо от това, че след прекратяването на договора той не предоставя уговорената услуга. Счита, че и на това основание договор от 06.12.2018г. е нищожен. Излага, че когато сделката и съпътстващите я други обстоятелства, преценени комплексно, са довели до неоправдано разместване на имуществени права, при което едно лице очевидно търпи значителна загуба, която то не е желало и очаквало, има основание да се счита, че сделката е проява на недобросъвестност и накърнява добрите нрави. Община Ч. намира, че при договорена неустойка при предсрочно прекратяване на договора за услуга, в размер на всички неплатени по договора абонаментни вноски до края на срока му, „...“ ЕАД би

получил имуществена облага в размер на услугата по договора, която в случая е пъти повече, като счита че с такава уговорка се нарушава принципа на справедливост - противоречие на добрите нрави на основание чл. 26, ал. 1 пр. III от ЗЗД. Счита, че в случая е налице разваляне на договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018г. на основание чл. 87, ал.2 от Закона за задълженията и договорите поради безполезното изпълнение, което е в следствие на виновното неизпълнение от страна на „.....“ ЕАД, като е ирелевантно за Община Ч. дали дружество е продължило да ги предоставя някакви услуги или не, още повече, че общината не се ползва от тях. Община Ч. оспорва да е ползвала услугите на дружеството, като независимо от проведената кореспонденция с изпълнителя-„...“ ЕАД за всеки месец същото издава фактури. Твърди, че приемане на извършената работа по смисъла на чл.264, ал. 1 ЗЗД е налице и когато възложителят е направил изрично изявление, че счита изработеното за съобразено с поръчаното, за да възникне за възложителя задължението по чл.266, ал.1 ЗЗД да заплати възнаграждение; а в процесния случай липсва такава признателност, което да изпълва хипотезата на чл.264, ал.1 ЗЗД. Заявява, че в качеството си на възложител не е направила изрично изявление, че счита изработеното за съобразено с договора, така също липсва дължимото се писмено одобрение, за да възникне задължението по чл.266, ал. 1 ЗЗД. Счита, че след като не са възложени по надлежния ред, не са изпълнени и приети въз основа на договора, претендираните суми не подлежат на заплащане. Заявява, че сумата по фактура №0024840641/08.12.2019г. в размер на 2 909,99 лева е платена на 04.05.2020г. от страна на Община Ч., а претендираната за заплащане в настоящото производство сума по фактура №0024981117/08.1.2020 г. не е дължима от страна на Община Ч. предвид настъпилото действие на развалянето на договора на посоченото основание в Уведомление изх. № 26-00-712 от 10.12.2019г.

В с.з. ищецът, редовно призовани, не изпраща представител. От негово име искът в писмено становище поддържа пълномощникът му юриконсулт Р..

В с.з. ответникът Община Ч., редовно призован, се представлява от адв.С., която оспорва предъявения иск.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите на страните, приема от фактическа и правна страна следното:

Съдът намира, че между страните по делото - Община Ч. в качеството на възложител, и „.....“ ЕАД в качеството на изпълнител, е сключен валиден договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018 г. за изграждане на система за електронно наблюдение на територията на община Ч. за срок от 60 месеца, считано от приемане на услугата и месечна цена в размер на 2 880,00 лв. с ДДС. Приемането на услугата е видно от протокол от 08.05.2019 г. Съгласно т.8.1. договорът се прекратява: 1) с изтичане на уговорения срок; 2) при виновно неизпълнение на задълженията на една от страните по договора – с едномесечно писмено предизвестие от изправната страна до неизправната; 3) при настъпване на обстоятелства, възникнали след сключване на договора, в резултат на които възложителят не е в състояние да изпълни финансовите си задължения по договора – с едномесечно писмено предизвестие.

Видно от писмо изх.№ 26-00-712/10.12.2019 г. на Община Ч. до „.....“ ЕАД ответникът с него я заявил, че разваля сключения договор поради неизпълнение на изпълнителя и безполезност на евентуалното изпълнение. В писмото се сочи, че от 30.10.2019 г. системата за видео-наблюдение не работи.

Ответникът е изпратил уведомление до ищеца изх.№ 26-00-251/11.05.2020 г., в което се сочи, че общината счита договора за развален на основание чл.87 ал.2 ЗЗД с изпратеното през м.12.2019 г. писмо. Иска „.....“ ЕАД да му издаде кредитни известия по фактури за четири месеца от м.01.2020 г. до м.04.2020 г.

По делото е представена покана за погасяване на просрочени задължения изх.№ 0800-2975/22.11.2019 г. до Община Ч., в която се сочи, че е налице просрочие на задължение на общината към „...“ ЕАД по договора за периода 08.10.2019 г. – 07.11.2019 г., поради което „...“ ЕАД е ограничило предоставянето на услугата. Даден е 14- дневен срок за плащане и е

посочено, че ако то не бъде извършено „....“ ЕАД ще прекрати договорните отношения. Ищецът е изплатил писмо (лист 13 от делото) във връзка с тези две писма на Община Ч., в което се сочи, че не той, а Община Ч. се намира в продължително неизпълнение на задълженията си по договора, предвид това, че е спряла едностранно и без основание плащанията по договора от 08.10.2019 г. В писмото се сочи, че след изпратеното писмо от Община Ч. от 10.12.2019 г. и проведените между страните разговори, услугите са възстановени от страна на, а от страна на Община Ч. са извършени плащания, което потвърждава ползването и приемането на същите. От съдържанието на писмото става ясно, че с него се отправя 30-дневно предизвестие за прекратяване на договора на основание т.8.1.2. и неизпълнение на задълженията на Община Ч. за заплащане на дължимата цена по същата.

Съгласно заключението по назначената по делото СИЕ, изготвено от вещото лице С.Н., което съдът кредитира като компетентно и обективно, според счетоводните записвания в „....“ ЕАД издадените фактури във връзка с процесния договор се осчетоводяват всеки месец от автоматизираната система на ищеца по дебита на сметка 411 "Клиенти", аналитична партида „Община Ч." и по кредита на сметки 703"Приходи от продажба на услуги" и 4532"Начислен ДДС на продажбите". Същевременно фактурите се описват в справка - декларации по ЗДДС и дневниците за продажби за съответния месец от м.юни 2019 г. до м.декември 2020 г. Фактурите се издават на основание раздел „Цена и начин на плащане" от договора. При закъснение в плащането е начислявана неустойка по 0,5% за всеки просрочен ден, но не повече от 10% върху стойността на последната издадена по договора фактура, считано от датата на забавата; към 08.01.2021 г. задължението на Община Ч. към ЕАД е 124550,28 лева. Вещото лице излага, че в счетоводството на Община Ч. получените фактури във връзка с процесния договор се осчетоводяват по кредита на сметка 4010"Задължения към доставчици от страната" и като разходи по дебита на сметка 6029"Други разходи за външни услуги". С плащанията по фактурите се закрива задължението по дебита на сметка 4010 и се кредитира сметка 5013"Текущи банкови сметки в лева". От началото на 2020 г. Община Ч. спира осчетоводяването на фактури, свързани с Договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018 г. Основание за това са писма с изходящ № 26-00-712 от 10.12.2019 г. и № 26-00251 от 11.05.2020 г., приложени към съдебната преписка. В заключението по СИЕ се сочи, че във връзка със Счетоводните стандарти в публичния сектор, Община Ч. като първостепенен разпоредител с бюджетни кредити има задължение да извърши допълнителни счетоводни записвания, свързани със просрочените вземания и задължения и поетите ангажименти по договори:

- Остатъкът по сметка 4010"Задължения към доставчици от страната", аналитична партида "...." ЕАД в края на съответната година следва да се посочи и по задбалансовата сметка 9923"Просрочени задължения към доставчици". В края на 2020 г. според счетоводните записвания няма неразплатени задължения на общината към ЕАД .

- Община Ч. е задължена да отрази в счетоводството си и поетия ангажимент по процесния договор. Сумата от 172800 лева - общата стойност на задължението за целия период на договора следва да бъде осчетоводена и по задбалансовата сметка 9200 „Поети задължения по договори". На база на издадените фактури от изпълнителя следва да бъде закрита сумата от 23176,61 лева и остатъчното задължение по процесния договор, отразено по аналитична партида на сметка 9200"Поети задължения по договори" следва да бъде в размер на 149623,99 лева т.е. равен на задължението за окончателното плащане и приключване на ангажимента на общината към „....“ ЕАД. Извлечението от аналитичната партида на „.....“ ЕАД на сметка 9200 „Поети задължения по договори" в счетоводството на общината показва, че задължението е закрито изцяло на основание на посочените по-горе писма на общината към „....“ ЕАД. В заключението вещото лице С.Н. излага, че е пренебрегнат един от основополагащите принципи на счетоводството - принципът на предпазливостта т.е. всички разходи, дори и да съществува несигурност в плащането им следва да се начисляват

и да се оповестяват всички финансови ангажименти.

Спорен по делото е въпросът кога и от коя от двете страни по договора, той е развален.

Правото да се развали двустранен договор е преобразуващо по своя характер. То се упражнява с едностранно волеизявление и възниква при наличие на неизпълнение на един двустранен договор. В чл. 87, ал. 1 ЗЗД са уредени елементите от фактическия състав, като общото правило е, че договорът се разваля от изправната страна с извънсъдебно едностранно изявление, като упражняването на това право се предпоставя от предупреждение, свързано с искане за изпълнение в подходящия срок, както и с изявление, че договорът се смята за развален в случай на неизпълнение в дадения срок, доколкото страните не са уговорили друго, предвид диспозитивния характер на разпоредбата. Разпоредбата на чл. 87, ал. 2 ЗЗД регламентира хипотези за разваляне на договора от кредитора, без искане за изпълнение в подходящ срок. Договорът може да бъде развален и с искова молба. За да настъпи ефекта на разваляне на договора, трябва да се установени предпоставките по чл. 87 ЗЗД.

В случая волеизявлението на ответника за разваляне на договора, обективизирано в писмо изх. № 26-00-712/10.12.2019 г. на Община Ч. до „....“ ЕАД не е произвело целения ефект. Община Ч. не се справи с възложената ѝ в производството по делото тежест за доказване, че е изправната страна по договора. Напротив, от заключението по СИЕ се установява, че фактура №24568514/08.10.2019 г. е платена от Община Ч. със закъснение от около два месеца – на 08.01.2020г. Именно липсата на плащане е предизвикало временно преустановяване осигуряване на услугите по договора от страна на „....“ ЕАД, а не обратното. След като не се установява Община Ч. да е изправна страна по договора, съдът намира, че в нейна полза не е възникнало надлежно право да прекрати договорната връзка по реда на чл.87 ЗЗД. Преобразуващото право за разваляне на процесния договор е възникнало в полза на ищеца. Волеизявлението му в тази насока е изразено ясно в писмото на л.13 делото, което не е представено с изходящ или входящ номер на ищеца или ответника, но за което в исковата молба се сочи, че е получено в Община Ч. на 02.06.2020 г. Доколкото последното не се оспорва от Община Ч., съдът намира, че договорът е надлежно развален от изправната страна по него ЕАД в 30-дневен срок от получаване на писмото, а именно – на 02.07.2020 г., а не както счита ищеца на 15.07.2020 г.

Доколкото между страните по делото няма спор относно факта на прекратяване на договора преди изтичане на 2 години от сключването му, съдът намира за неотнормо възражението на ответника за неговата нищожност, поради това, че в него е уговорен срок на действие по-дълъг от 2 г. Неотнормо е и възражението на ответника за нищожност на клаузата предвиждаща неустойка, доколкото ищецът не претендира заплащане на неустойка, а месечни абонаментни такси.

От представените по делото фактури №0024981117/08.1.2020 г. и №0025115989/08.02.2020г. за ползваните услуги по договора съответно за периода 08.01.2020г. - 07.02.2020 г. и 08.02.2020 г.- 07.03.2020 г. и заключението по СИЕ, съдът приема, че претенцията на ищеца за заплащането им от ответника е основателна и доказана. Нито се твърди, нито се установява погасяване на тези задължения, поради което Община Ч. следва да бъде осъдена за заплати на ищеца сумата от 5 760лв.

На ищеца се дължат направените от него разноски по делото на осн.чл.78 ал.1 ГПК, а именно юрисконсултско възнаграждение размер на 300лв., ДТ 230,40лв. Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Община Ч., БУЛСТАТ, със седалище и адрес: гр. Ч., ул. №, представлявана от кмета Б.Х., да заплати на „....“ ЕАД (....), ЕИК, със седалище и адрес на управление: гр.С., бул.,....." №, представлявано от изпълнителния директор А.Д., сумата 5 760лв. дължима по договор № ПС-ИСВ от 06.12.2018 г. за изграждане на система за електронно наблюдение на територията на община Ч., сключен между тях, която сума

представлява неплатената абонаментна цена по фактури №0024981117/08.1.2020 г., №0025115989/08.02.2020г. за ползваните услуги за периода 08.01.2020г. - 07.02.2020 г. и 08.02.2020 г.- 07.03.2020 г., както и сумата 530,40лв., представляваща деловодни разноси.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Окръжен съд – Смолян.